

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
17 päivänä helmikuuta 2000 *

Asiassa C-156/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat H. van Lier ja G. zur Hausen, joita avustaa asianajaja B. Wägenbaur, Hampuri, processiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Van Balkom Non-Ferro Scheiding BV, kotipaikka Oss (Alankomaat), edustajanaan asianajaja D. Baas, Mannheim, Postfach 10 27 50, D-68027 Mannheim,

vastaajana,

jossa komissio vaatii sellaisen ennakon palauttamista, jonka se myönsi vastaajalle energian tuottamista hyödyntämällä autonromujen loppujätettä koskevan esitelyhankkeen osalta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Schintgen sekä tuomarit G. Hirsch (esittelevä tuomari) ja V. Skouris,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: aluksi hallintovirkamies L. Hewlett, sittemmin johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 25.2.1999 pidetyssä istunnossa esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon 30.9.1999 annetun määräyksen suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisesta,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 21.10.1999 pidetyssä istunnossa esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.11.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 23.4.1997 jättämällään kannekirjelmällä nostanut EY:n perustamissopimuksen 181 artiklan (josta on tullut EY 238 artikla) nojalla kanteen, jossa se vaatii, että Van Balkom Non-Ferro Scheiding BV (jäljempänä Balkom) veloitetaan maksamaan komissiolle 251 649 ecua ja maksamaan tälle summalle 1.7.1991 alkaen kunkin kuukauden ensimmäisenä työpäivänä julkaistun ja Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston ecumääräisissä toimituksissaan käyttämän korkokannan mukaista korkoa. Komissio vaati lisäksi vastaajaa maksamaan neljän prosentin vuotuista viivästyskorkoa 1.5.1995 alkaen, mutta se luopui tästä vaatimuksesta myöhemmin.
- 2 Euroopan talousyhteisö, jota komissio edusti, teki 4.12.1990 Balkomin kanssa, kotipaikka Oss (Alankomaat) ja Van Balkom Seeliger GmbH:n (jäljempänä VBS)

kanssa, kotipaikka Heidelberg (Saksa), joita molempia edusti niiden toimitusjohtaja Van Balkom, sekä Deutsche Filterbrau GmbH:n (jäljempänä DF) kanssa, kotipaikka Düsseldorf (Saksa), jota edusti Hahn, sopimuksen, joka koskee sitä, että komissio myöntää rahoitustukea kyseisille yhtiöille, jotka toimivat yhdessä toteuttaakseen hankkeen, jonka nimi on "Energieerzeugung aus einer bei der Verwertung von Autoschrott anfallenden Reststofffraktion" (energian tuottaminen hyödyntämällä autonromujen loppujätettä).

- 3 Kyseinen sopimus tehtiin energia-alan teollisten esittelyhankkeiden ja kokeiluhankkeiden edistämiseksi rahoitustuella 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3640/85 (EYVL L 350, s. 29) mukaisesti.

- 4 Sopimuksen mukaan kolme edellä mainittua yhtiötä ovat yhteisöön nähden solidaarisessa vastuussa sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämässä ja niistä käytetään nimitystä "sopimuspuoli".

- 5 Rahoitustuki on sopimuksen 3 kohdan nojalla vahvistettu 17 prosentiksi hankkeen arvonlisäverottomasta kokonaishinnasta ja enintään 987 343 ecuksi. Rahoitustuen tosiasiallisesta maksamisesta määrätään sopimuksen liitteessä II. Komission piti kyseisessä liitteessä olevan I kohdan 1.a alakohdan nojalla maksaa 296 203 ecun suuruinen ennakko sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja sen jälkeen I kohdan 1.b alakohdan nojalla 8,5 prosenttia todellisuudessa maksetuista kuluista sellaisten kertomusten perusteella, joita sopimuspuolen oli esitettävä, ja sopimuspuolen toimittamien asiakirjojen tarkastuksen jälkeen.

- 6 Sopimuksen 4 kohdan 3.2 alakohdassa määrätään muun muassa siitä, että sopimuspuoli toimittaa komissiolle ainakin kerran vuodessa kertomuksen hankkeen kuluista ja liittää siihen kuluja vastaavat tositteet.

- 7 Sopimuksen 7 kohdan mukaan sopimuksia voidaan muuttaa tai täydentää ainoastaan molempien sopimuspuolten allekirjoittamalla kirjallisella sopimus-ehtojen muutoksella.

- 8 Sopimuksen 8 kohdan mukaan ”komissio voi yksinään irtisanoa sopimuksen tilanteessa, jossa sopimuspuoli on jättänyt täyttämättä jonkin sille tämän sopimuksen nojalla kuuluvista velvoitteista — — ”.

- 9 Sopimuksen 9 kohdan ensimmäisessä ja kolmannessa alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Kukin sopimuksen osapuolista voi irtisanoa tämän sopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla, jos liitteessä I tarkoitettusta työohjelmasta ilmenee, ettei sitä voida toteuttaa muun muassa ennakoitavissa olevan teknisen tai taloudellisen epäonnistumisen takia tai siksi, että hankkeen kulut ylittävät merkittävästi ennalta arvioidun määrän.

— —

Jos tarkastuksessa osoittautuu, että komission maksamat määrät ovat liian suuret, sopimuspuolen on välittömästi palautettava liikaa maksettu summa ja maksettava sille korkoa alkaen sopimuksessa tarkoitetun työn päättämisestä tai valmiiksi saattamisesta”.

- 10 Sopimuksen 13 kohdan mukaan sopimuspuolet saattavat kaikki sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat mahdolliset riidat yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi. Sopimuksen 14 kohdassa määrätään, että sopimukseen sovelletaan Saksan lainsäädäntöä.

- 11 Sopimuksen liitteen I mukaan työohjelmaan, joka sopimuspuolen oli toteutettava, kuuluivat seuraavat viisi vaihetta: ”Suunnittelu”, ”Tuotanto ja toimitus”, ”Asennus”, ”Esittely” sekä ”Loppukertomus ja dokumentointi”.

- 12 Komissio maksoi vuoden 1991 alussa VBS:lle 296 203 ecun suuruisen ennakon, josta oli sovittu sopimuksessa (ks. tämän tuomion 5 kohta).

- 13 DF ilmoitti 21.8.1991 päivätyllä kirjeellä komissiolle, ettei se voinut enää jatkaa osallistumisestaan esittelyhankkeeseen ja että se tulisi tekemään VBS:n kanssa tarvittavat sopimusmuutokset. VBS ilmoitti 26.8.1991 päivätyllä kirjeellään komissiolle, että se oli alkanut neuvotella DF:n kanssa tästä kysymyksestä.

- 14 VBS toimitti 7.10.1991 sopimusehtojen mukaisesti ensimmäisen teknisen seurantakertomuksen ja ensimmäisen taloudenpitoa koskevan kertomuksen. Taloudenpitoa koskevassa kertomuksessa todettiin, että sopimuspuolen maksamat kulut olivat 1 038 723,40 Saksan markkaa (DEM), joista komissio hyväksyi tukikelpoisiksi 943 662,74 DEM eli 460 808,82 ecua. Sopimuksen liitteessä II olevan I kohdan 1.b alakohdan nojalla komissio maksoi VBS:lle näin ollen 8,5 prosenttia kyseisestä määrästä eli 39 169 ecua (ks. tämän tuomion 5 kohta).
- 15 VBS toimitti 29.10.1992 päivätyllä kirjeellä komissiolle toisen teknisen seurantakertomuksen ja toisen taloudenpitoa koskevan kertomuksen, joka koski esittelyhankkeen käytännön toteuttamista. Tässä toisessa taloudenpitoa koskevassa kertomuksessa todettiin, että niiden kulujen kokonaismäärä, jotka oli maksettu töiden alusta alkaen, oli 1 541 278,48 DEM, mukaan lukien komission jo tukikelpoisiksi hyväksymät 943 662,74 DEM. Kertomuksista ilmeni lisäksi muun muassa se, ettei 1.7.1991 ja 30.6.1992 välisenä aikana hankkeen toteuttamispaikassa (eli Heidelbergissä) ollut ryhdytty töihin, koska Saksan viranomaisilta ei ollut saatu tarvittavaa lupaa, mistä oli vireillä asia hallintotuomioistuimessa. Näiden kahden kertomuksen jälkeen komissio ei enää maksanut muita ennakoita.
- 16 VBS ilmoitti 16.12.1992 komissiolle kirjallisesti, ettei se osallistuisi enää hankkeeseen, ja se pyysi komissiolta lupaa siirtää hanke Balkomille.
- 17 Komission, Balkomin ja VBS:n kesken käytiin 3.3.1993 neuvottelu, minkä jälkeen komissio vahvisti 9.3.1993 päivätyllä kirjeellä Balkomille sen, että DF ja VBS olivat luopuneet hankkeesta, ja asetti ehdoksi sille, että Balkom saisi jatkaa hanketta erityisesti sen, että Balkomin oli saatava hankkeen toteuttamiseksi tarvittava hallinnollinen lupa viimeistään 31.12.1993. Komissio ilmoitti lisäksi, ettei

se enää maksaisi ennakoita ennen kyseistä päivää ja että se piti itsellään oikeuden irtisanoa sopimuksen, jos asetettua määräaikaa ei noudatettaisi. Komissio toimitti VBS:lle jäljennöksen 9.3.1993 päivätystä kirjeestä.

- 18 Van Balkom ilmoitti VBS:n pesänhoitajan ominaisuudessa 27.9.1993 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että Balkom ei kyennyt kyseisenä aikana yksinään toteuttamaan esittelyhanketta eikä kykenisi myöskään täyttämään niitä mahdollisia velvoitteitaan, joita sille aiheutuisi sopimuksen irtisanomisesta, koska sillä oli ollut ja oli yhä vakavia taloudellisia vaikeuksia.
- 19 Tätä ennen Van Balkom oli yrittänyt tuloksetta löytää taloudellisesti vahvan yhteistyökumppanin.
- 20 Komissio irtisanoi sopimuksen 16.8.1994 päivätyllä VBS:lle ja Balkomille osoitetulla kirjeellä, jonka Balkom sai 19.8.1994, ja se kehotti Balkomia toimittamaan komissioon asiakirjat, joiden perusteella komissio voisi tarkastaa ennakon määrän. Komissio vaati 29.11.1994 päivätyllä kirjeellä Balkomia palauttamaan yhteensä 334 481 ecua. Komissio lähetti 8.2.1995 takaisinperintää koskeneen ilmoituksen, jossa eräpäiväksi oli vahvistettu 30.4.1995.

Sopimuksen irtisanominen

- 21 Komissio toteaa, että käsiteltävänä oleva kanne kohdistuu ainoastaan Balkomiin ottaen huomioon se, että VBS ja DF ovat vetäytyneet sopimuksesta vuoden 1991 elokuussa ja vuoden 1992 joulukuussa. Komission mukaan se sopi 3.3.1993

käydyssä neuvottelussa Van Balkomin ja VBS:n edustajan kanssa siitä, että VBS ja DF vetäytyisivät sopimuksesta ja että Balkom jatkaisi hanketta tietyin ehdoin.

- 22 Komission mukaan se, että se irtisanoi sopimuksen, oli perusteltua kyseisen sopimuksen 9 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, sillä hankkeen taloudellinen epäonnistuminen oli ennakoitavissa.
- 23 Balkom väittää, että sopimusta ei ole voitu päättää irtisanomisella, jonka komissio suoritti 16.8.1994.
- 24 Balkomin mukaan ei itse asiassa ollut mitään syytä, jolla olisi voitu perustella se, että komissio irtisanoi sopimuksen sen 9 kohdan mukaisesti, eikä minkäänlaista 9 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua työohjelman ennakoitavissa olevaa taloudellista epäonnistumista ollut tapahtunut. Sopimuksen 8 ja 9 kohdan vertailusta ilmenee kuitenkin se, että sopimuksesta vetäytyminen on 8 kohdan mukaisesti sallittu tilanteessa, jossa sopimuskumppanin suorituksissa on häiriöitä tai se rikkoo jotakin velvoitettaan. Tässä tapauksessa 8 kohdan mukaiset edellytykset ovat täyttyneet, mutta 9 kohdan mukaiset edellytykset eivät.
- 25 Sopimuksesta itsestään, erityisesti sen johdanto-osasta ja 1 kohdasta, luettuna yhdessä Bürgerliches Gesetzbuchin (Saksan siviililaki; jäljempänä BGB) 425 §:n kanssa, ilmenee Balkomin mukaan se, että komissio saattoi päättää sopimuksen ainoastaan toimella, joka koski sen kaikkia sopimuspuolia. Irtisanomisella, joka suoritettiin 16.8.1994, ei näin ollen ollut vaikutuksia, koska se annettiin tiedoksi ainoastaan VBS:lle ja Balkomille, mutta ei DF:lle.

- 26 Tältä osin on todettava, että sopimus päättyi irtisanomiseen, jonka komissio suoritti 16.8.1994 päivätyllä kirjeellä.
- 27 Ensinnäkin on huomattava, että sopimuksen irtisanominen oli perusteltua sopimuksen 9 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla. Tämän määräyksen mukaan ei edellytetä välttämättä sitä, että ennakoitavissa oleva taloudellinen epäonnistuminen on työohjelman toteutumatta jäämisen syy. Kuten sanan ”muun muassa” käytöstä ilmenee, riittää, että työohjelmasta on osoittautunut, ettei sitä voida toteuttaa.
- 28 Viimeksi mainittu edellytys oli täyttynyt kun komissio irtisanoi sopimuksen 16.8.1994 päivätyllä kirjeellä, ottaen huomioon, että niistä kolmesta yrityksestä, jotka olivat aluksi hankkeessa mukana, oli jäljellä ainoastaan yksi, joka sekään ei mitä ilmeisimmin kyennyt panemaan sopimusta täytäntöön. Pitää toki paikkansa, kuten Balkom myöntää, että komissio olisi tässä tilanteessa voinut irtisanoa sopimuksen sen 8 kohdan nojalla. Kyseistä määräystä, jossa komissiolle annetaan oikeus irtisanoa sopimus, ei kuitenkaan voida tulkita siten, että siinä rajoitettaisiin komission oikeutta irtisanoa sopimus saman sopimuksen 9 kohdan nojalla.
- 29 Toiseksi on todettava, että komission suorittama irtisanominen oli pätevä ja että se näin ollen päätti sopimuksen, vaikka komissio ei nimenomaisesti irtisannotkaan sitä myös DF:n osalta.
- 30 Tältä osin on korostettava, ettei irtisanominen sen osalta ollut tarpeen, jos 4.12.1990 tehdyn sopimuksen kaikki osapuolet olivat sopineet BGB:n 305 §:n mukaisesti, että DF vetäytyisi sopimuksesta.

- 31 Balkom kiistää suostuneensa tällaiseen sopimukseen, joka ei Saksan oikeuskäytännön ja vallitsevan kannan mukaan sopimuksen 7 kohdasta huolimatta kuitenkaan välttämättä edellyttänyt kirjallista muotoa. Balkom ei kuitenkaan heti ilmaissut vastalausestaan 9.3.1993 päivätyn kirjeen osalta, jossa komissio vahvisti, että sopimuspuolten kanssa oli 3.3.1993 käyty neuvotteluja ja että näissä neuvotteluissa sopimuspuolet suostuivat DF:n vetäytymiseen sopimuksesta. Saksan oikeuskäytännön ja vallitsevan kannan mukaan DF:n vetäytymisestä katsotaan päästyn sopimukseen, jos 9.3.1993 päivätty kirje on luonteeltaan ”kaufmännisches Bestätigungsschreiben” (kauppatavan mukainen vahvistuskirje).
- 32 Kysymystä siitä, onko 9.3.1993 päivättyä kirjettä pidettävä tällaisena kirjeenä, ei kuitenkaan ole tarpeen ratkaista. Komission suorittama irtisanominen olisi nimittäin tässä tapauksessa tehokas, vaikka DF olisi edelleen muodollisesti jäännyt 4.12.1990 tehdyn sopimuksen osapuoleksi.
- 33 Kuten Balkom toteaa, BGB:n 425 §:stä, luettuna yhdessä sopimuksen kanssa, ilmenee, että komissio saattoi lähtökohtaisesti irtisanoa sopimuksen vain kaikkien sopimuspuolten osalta, jotka olivat solidaarisessa vastuussa sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämässä velallisia. Sopimuksen hengen vastaista olisi nimittäin se, että komissio päättäisi sopimuksen yhden sopimuspuolen osalta ja jatkaisi sitä muiden osalta. Tässä tapauksessa on kuitenkin otettava huomioon, että DF ilmoitti 21.8.1991 vakuuttavasti ja lopullisesti, ettei se voinut enää jatkaa sopimuspuolena. VBS hyväksyi DF:n tältä osin esittämät syyt nimenomaisesti 26.8.1991 päivätyssä kirjeessään komissiolle. Balkom ei vastustanut DF:n vetäytymistä sopimuksesta vaan jatkoi sen täytäntöönpanoa ilman DF:n myötävaikutusta. Koska asia on näin, osapuolten välillä tehtyä sopimusta on — BGB:n 157 ja 242 §:ssä mainitun vilpittömän sopimuskumppanuuden periaatteen mukaisesti — tulkittava siten, että komissiolla oli oikeus irtisanoa sopimus VBS:n ja Balkomin osalta irtisanomatta sitä DF:n osalta, jonka kanssa sopimussuhteen jatkaminen oli poissuljettua.

Ennakon palauttaminen

34 Komissio väittää, että sopimuksen 9 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti maksetusta 335 372 ecusta on vähennettävä Balkomin eduksi ainoastaan 83 723 ecua. Komission mukaan kyseessä on tässä tapauksessa sopimuksen 1 kohdan 2 alakohdassa ja 3 kohdassa tarkoitettu rahoitustuki. Tämä tuki vastaa 17:ää prosenttia hankkeen niistä kuluista, jotka komissio on tarkastanut ja hyväksynyt sen jälkeen, kun suunnitteluvaihetta koskeva ensimmäinen taloudenpitoa koskeva kertomus esitettiin. Tämä vastaa 943 662,74 DEM eli 492 489 ecua, josta 17 prosenttia on 83 723 ecua. Loppuosa, joka Balkomin on palautettava komissiolle, on näin ollen 251 649 ecua (335 372 ecua vähennettynä 83 723 eculla). Komissio totesi 20.1.1994 antamassaan ilmoituksessa, että se aikoi hyväksyä suunnitteluvaiheen kuluiksi 1 127 800 DEM edellyttäen, että se saisi vastaavat tositteet. VBS tai Balkom eivät kuitenkaan toimittaneet sille mainittuja tositteita, joiden toimittamisesta on nimenomaisesti määrätty sopimuksen 4 kohdan 3.2 alakohdassa. Kyseinen ilmoitus oli komission mukaan sitä paitsi tarkoitettu ”ei-sitovaksi ja keskustelun pohjaksi laadituksi asiakirjaksi”, kuten sen otsikosta nimenomaisesti ilmenee.

35 Balkomin mukaan sopimuksen 9 kohdan kolmannessa alakohdassa ei määrätä takaisinperintää koskevasta oikeudesta tilanteessa, jossa sopimus irtisanotaan ensimmäisen alakohdan mukaisesti. Vaikka komissiolla olisi tällainen oikeus, tukikelpoisiksi hyväksyttävien kulujen kokonaismäärä olisi Balkomin mukaan 1 127 800 DEM eikä ainoastaan 943 662,74 DEM. Tässä tilanteessa komissiolla olisi 20.1.1994 tekemänsä ilmoituksen mukaisesti oikeus 236 333 ecun takaisinmaksuun. Balkom kiistää lisäksi sen, että komissio olisi vaatinut tositteita.

36 On todettava, että kuten sopimuksen 9 kohdan kolmannesta alakohdasta selvästi ilmenee, tilanteessa, jossa sopimus irtisanotaan sen ensimmäisen alakohdan

nojalla, sopimuspuolen on maksettava takaisin komission liikaa maksama summa.

- 37 Palautettavan summan tarkan määrän osalta on muistettava, että komissio on maksanut ennakoina 335 372 ecua ja että tästä summasta on sopimuksen 3 kohdan mukaisesti vähennettävä 17 prosenttia niistä kuluista, jotka sopimuspuolelle on aiheutunut hankkeen toteuttamisesta. Tältä osin on todettava, että komissio on osoittanut, että ainoastaan 943 662,74 DEM:n suuruiset kulut voidaan hyväksyä, eikä 1 127 800 DEM:n kuluja, kuten Balkom väittää. On kiistatonta, ettei sopimuspuoli ole toimittanut komissiolle tositteita, jotka osoittaisivat, että kulujen määrä ylittäisi 943 662,74 DEM. Sopimuksen 3 kohdan sanamuodosta ja tarkoituksesta, luettuna yhdessä sopimuksen 9 kohdan kolmannen alakohdan kanssa, seuraa, että komissio on velvollinen hyväksymään ainoastaan ne kulut, joiden todellisuus osoitetaan toimittamalla tositteet. Sillä, onko komissio vaatinut kyseisiä tositteita, ei ole asian kannalta merkitystä, koska velvoite toimittaa kyseiset tositteet seuraa sopimuksen 4 kohdan 3.2 alakohdasta.
- 38 Loppuosa, joka Balkomin on palautettava, on näin ollen, kuten komissio vaatii, 251 649 ecua (335 372 ecua vähennettynä 83 723 eculla).
- 39 Tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17 päivänä kesäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 (EYVL L 162, s. 1)

2 artiklan 1 kohdan mukaisesti viittaus ecuun on päävelan ja korkojen osalta korvattava viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa.

Retentio-oikeus, johon Balkom vetoaa

- 40 Balkom vetoaa BGB:n 273 §:n nojalla retentio-oikeuteen ja väittää, ettei komissio ole vielä tehnyt päätöstä sen vaatimuksen osalta, jonka VBS teki 29.10.1992 ja joka koskee toista taloudenpitoa koskevaa kertomusta.
- 41 Komissio väittää, että se teki päätöksen toisen taloudenpitoa koskevan kertomuksen osalta vahvistamalla 9.3.1993 päivätyllä kirjeellä Balkomille hallinnollisen luvan saamiseksi määräajan, joka päättyi 31.12.1993, ja ilmoittamalla sille, ettei se ennen kyseistä päivää maksaisi lisäennakoita.
- 42 Tältä osin on todettava, ettei Balkomilla ole BGB:n 273 §:n nojalla retentio-oikeutta.
- 43 On nimittäin riittävää todeta, että koska komissio on irtisanonut sopimuksen, ei ole enää aihetta edelleen maksaa rahoitustukea.

Korot

- 44 Komissio vetoaa sopimuksen 9 kohdan kolmanteen alakohtaan, jonka mukaan velallisen, joka on palautusvelvollinen, on maksettava korkoa, joka lasketaan

siitä alkaen, jolloin sopimuksessa tarkoitetut työt päätetään tai saatetaan valmiiksi. Balkom oli komission mukaan saattanut hankkeen ensimmäisen vaiheen loppuun 30.6.1991 mennessä. Korko olisi näin ollen laskettava 1.7.1991 alkaen.

- 45 Balkom väittää, että sopimuksen 9 kohdan kolmannessa alakohdassa ei määrätä siitä, että takaisinmaksettavalle summalle olisi maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jolloin hankkeen ensimmäinen vaihe päätettiin. Toisin kuin komissio väittää, kyseistä vaihetta eli suunnitteluvaihetta ei sitä paitsi ollut saatettu loppuun 30.6.1991. Itse asiassa on mahdotonta määrittää sitä päivää, jolloin suunnitteluvaihe päättyi.
- 46 Tältä osin on todettava, että koska komissio ei ole osoittanut sitä päivää, jolloin sopimuspuoli oli saattanut työt loppuun, se voi BGB:n 284 ja 288 §:n mukaan vaatia ainoastaan 1.5.1995 alkaen viivästyskorkoa sopimuksen 9 kohdan neljännessä alakohdassa määrätyn korkokannan mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

- 47 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut Balkomin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Balkom on hävinnyt asian, joten se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Van Balkom Non-Ferro Scheiding BV velvoitetaan maksamaan Euroopan yhteisöjen komissiolle 251 649 euroa ja maksamaan tälle summalle 1.5.1995 alkaen kunkin kuukauden ensimmäisenä työpäivänä julkaistun ja Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston euromääräisissä toimissa käyttämän korkokannan mukaista korkoa.

- 2) Kanne hylätään muilta osin.

- 3) Van Balkom Non-Ferro Scheiding BV velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Schintgen

Hirsch

Skouris

Julistettiin Luxemburgissa 17 päivänä helmikuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

R. Schintgen

toisen jaoston puheenjohtaja